

Перший урок для учнів 5–8 класів

«Мова гідності – голос вільної України»

Мета: формувати в учнів повагу до української мови як духовної цінності українського народу; виховувати почуття власної гідності, любов до Батьківщини, шанобливе ставлення до державної мови.

Епіграф уроку

«Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову.»

Ліна Костенко

Вступне слово вчителя

Дорогі діти!

Щиро вітаю вас із початком нового навчального року! Нехай він буде мирним, щасливим і сповненим нових відкриттів.

Сьогодні ми говоритимемо про мову. Але не лише як про навчальний предмет. Ми говоритимемо про мову як про нашу гідність, силу, пам'ять і серце українського народу.

Коли людина говорить рідною мовою, вона продовжує традиції своїх предків, зберігає історію свого народу та будує майбутнє своєї держави.

Історична довідка

Українська мова належить до найдавніших слов'янських мов. Протягом століть вона пережила чимало випробувань.

Українську мову неодноразово забороняли. У 1863 році було видано Валуєвський циркуляр, а в 1876 році — Емський указ, які обмежували друкування українських книг, навчання та театральні вистави українською мовою.

Попри це українці берегли свою мову в родинях, народних піснях, думах, казках.

Сьогодні українська мова — державна мова України, символ нашої незалежності, свободи та національної єдності.

Вірш

Мово рідна, мово калинова,
Ти — душа народу і весна.

Через тебе світ пізнати знову
Нам дарує матінка-земля.

Бережімо слово українське,
Хай лунає щиро повсякчас,
Бо допоки мова наша квітне —
Доти буде Україна й нас.

Бесіда

Запитання до учнів:

- Що для вас означає слово **гідність**?
- Чому мову називають душею народу?
- Як ви розумієте вислів «Мова об'єднує людей»?

Вправа «Добрі слова»

Запропонуйте учням назвати слова, які дарують людям добро.

Наприклад:

- дякую;
- будь ласка;
- вибачте;
- доброго дня;
- будьмо здорові;
- щастя;
- вітаю;
- прошу.

Обговоріть, чому саме ці слова називають словами гідності.

Вислови видатних українців

Тарас Шевченко

«Учітесь, читайте, і чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь.»

Василь Сухомлинський

«Мова — це віконце, через яке людина бачить світ.»

Ліна Костенко «Кожне слово має свою душу.»

Інтерактивна вправа «Закінчи речення»

Учні по черзі продовжують думку.

Я пишаюся Україною, тому що...

Я люблю українську мову, тому що...

Найгарніше українське слово для мене...

Добра людина завжди...

Народна мудрість

Поясніть зміст прислів'їв.

- Слово — не горобець: вилетить — не спіймаєш.
- Добре слово краще за багатство.
- Ласкавим словом і камінь розтопиш.

Підсумок уроку

Учитель.

Мова — це не лише слова. Це наша пам'ять, культура, історія, наші пісні, молитви, казки, родинні традиції.

Бути гідною людиною означає поважати інших, бути чесним, добрим і берегти свою рідну мову.

Нехай українське слово завжди буде словом добра, миру, любові та єдності.

На завершення

Разом із класом можна прочитати слова:

«Ми любимо Україну.
Ми шануємо її мову.
Ми поважаємо один одного.
Ми творимо майбутнє нашої держави.»

Для перегляду

Відео «Українська мова — це модно, сучасно і престижно» (YouTube).

Після перегляду обговоріть:

- Що найбільше запам'яталося?
- Чому українська мова є мовою гідності?
- Який внесок кожен із нас може зробити для її збереження?

Бажаю, щоб цей перший урок став для ваших учнів теплим, щирим і натхненним початком нового навчального року.